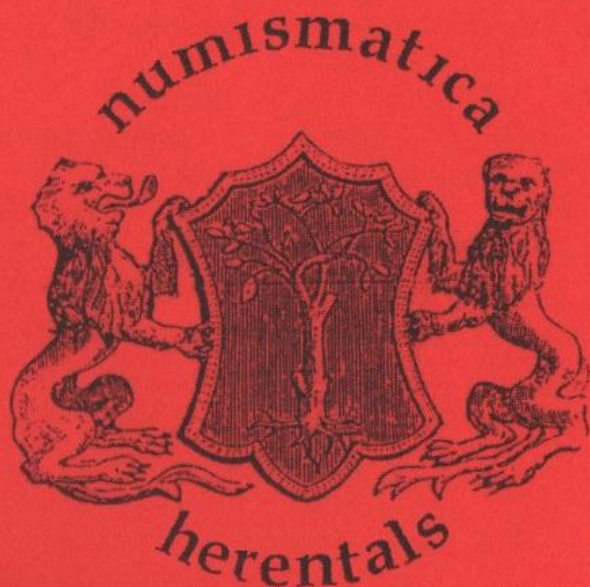

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

30

oktober 2006

verantwoordelijke uitgever

redactie : Rudy Dillen - Postbus 105 - 2200 Herentals

Numismatica Herentals

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0472-542147 rudy.dillen@telenet.be
Michel Jansen	ondervoorzitter – ledenonthaal 014-507919 michel.jansen@mauquoy.com
Gust Verboven	penningmeester – schatbewaarder 014-219894
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bibliothecaris – tombola 0496-529952 pauwels.doudelet@telenet.be
Frank Lippens	webmaster – public relations 0475-552400 frank.marieline@skynet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB
lidgelden 2006	11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland) 7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals voor leden van de andere EGMP-afdelingen (10 € voor leden in het buitenland) 1 € dag-lidmaatschap voor bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op elke 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
zondag 8 oktober – 12 november 2006 in Brasserie ‘Den Brasseur’

Noteer in uw agenda : zondag 10 december 9 – 15 u

3^e GROTE NUMISMATISCHE BEURS

zaal ‘De Vossenbergh’, Markgravenstraat 93, 2200 Herentals

300 m tafelruimte, 2 lezingen, tentoonstelling, promotiestanden, ...

inkom : leden **Numismatica Herentals** : gratis - **EGMP-AEN** : 1 €

Frontpagina : het ‘Dukatenmanlein’ van het Duitse Goslar (zie artikel)

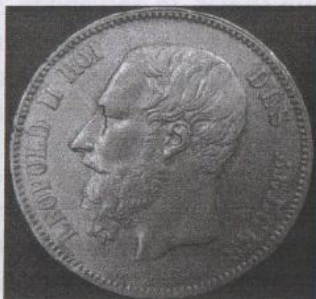
Clubactiviteit van zondag 8 oktober

Den Brasseur 8.30–12 u

11.20 u aanwezigheidstombola

gratis voor aangesloten leden

- * gouden 2 ½ Pesos – Mexico 1945
- * zilveren 5 frank Leopold II 1870
- * zilveren 50 frank Boudewijn, Expo 1958

11.25 u trekking lootjes-tombola

1 € = 1 lootje

5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank Albert I 1914
- gouden 10 Francs Napoleon III 1864
- gouden miniatuurmuntje 14 karaat
- zilveren 100 frank Prins Karel, 4 koningen 1951
- * zilveren 25 Pesos Mexico, Olympiada 1968
- zilveren Canada-dollar, Elizabeth II 1966
- * zilveren 50 frank Leopold III, Schilden 1939
- zilveren 2 frank Leopold II, brede baard 1909

+ telkens een fles wit, Vin de Pays des Côtes de Gascogne – Mage 2002
geschonken door supermarkt **Van Eccelpoel**, •Lierseweg 20, Herentals

Clubnieuws

Tentoonstelling : Joris Frederickx verzorgt onze maandelijkse expositie : hij presenteert een overzichtstentoonstelling van alle euromunten die door het Groothertogdom Luxemburg werden uitgebracht. Alle info hieromtrent vind u weer in een bundeltje.

U wenst onze **digitale nieuwsbrief** te ontvangen ? Via een bezoekje aan onze website (www.numismatica-herentals.be) kan u zich inschrijven om maandelijks onze nieuwsbrief toegemaïld te krijgen. Zo herinneren we u, enkele dagen vooraf aan de clubactiviteit, wat u die zondag mag en kan verwachten. De reacties op deze nieuwigheid zijn zeer positief !

Medewerkers ! Voor de organisatie van de grote beurs (10 december) richten we ook dit jaar een oproep aan onze leden om hun medewerking te verlenen. Bij zo'n groots evenement komt nogal wat werk bij kijken, zowel bij de opbouw (zat 17-22 u), bij het opruimen (zon na 15 u) als tijdens de beurs zelf (9-15 u). Een ideale gelegenheid om uw club te ondersteunen in haar activiteiten en een blijk van waardering voor de clubwerking waar u reeds van mocht genieten. Vrijwilligers vragen we om hun naam op te geven aan de bestuurstaafel (Gust) of dit via mail / telefoon te laten weten (Rudy). U hebt alvast onze **sympathie en dank !**

Verkiezing ! Bezoekers aan de clubactiviteit opgelet, want op zondag 8 oktober moet u ook aan uw kiesplicht voldoen. Gemotiveerde verzamelaars vinden zeker en vast wel een mogelijkheid om de 2 te combineren. Gemotiveerde kiezers uiteraard ook !

Muntenpuzzel : op de vorige clubactiviteit van 10 september brachten 27 leden hun antwoordstrookje in, allen hadden het goede antwoord : **STANLEY**. Voor de schiftingsvraag vroegen we een schatting te maken naar het gewicht van het aanwezige Katanga-kruis : dit woog exact **1208 gr**. Corneel Van Leemput uit Mechelen was er, op 3 gram na (1205 gr), veruit het dichtste bij en mocht uit handen van Leopold Verbist, de bedenker van de muntenpuzzel, de prijzmunten met fles wijn in ontvangst nemen. Proficiat Corneel en proficiat aan alle deelnemers !! Volgende maand presenteren we een nieuwe puzzel. Hierna volgt, van de hand van Leopold Verbist, tekst en geschiedenis omtrent de 'mysterieuze' **5 Frank Katanga 1961**.

5 frank Katanga 1961

Leopold Verbist

Deze munt is een van de meest intrigerende munten uit de moderne geschiedenis: hij werd uitgegeven door een afgescheurde provincie van Congo die niet lang bestaan heeft. Dat was het begin van het disaster Congo van vandaag. En er is een klein mysterie wie hem geslagen heeft.

Katanga was de rijkste provincie van Belgisch Congo dankzij de bodemschatten, zoals koper, kobalt, tin, coltan en uranium. In het zuiden van Katanga begint de Copperbelt, het gebied van de kopermijnen, die loopt tot in Zuid-Afrika. België had in 1906 de Union Minière du Haut-Katanga opgericht die er de bodemschatten ontgon en die uiterst winstgevend was en ook een zekere locale welvaart had gecreëerd.

Congo onafhankelijk in 1960

In de jaren '60 werd het de mode in Afrika voor de meeste landen om onafhankelijk te worden. In België dacht men dat er nog 20 tot 30 jaar nodig zouden zijn om Belgisch Congo naar onafhankelijkheid te begeleiden maar er was geen houden meer aan.

Zo werd Congo onafhankelijk op 30 juni 1960, totaal onvoorbereid. Joseph Kasavubu werd president en Patrice Lumumba eerste minister, twee rivalen uit verschillende politieke partijen waartussen het niet boterde. Lumumba predikte het unitarisme waardoor de rijkdommen van de welstellende provincies ook de rest van Congo ten goede zouden komen, en toonde zich voorstander van verregaande sociale hervormingen. Hij was een idealist die geloofde dat Congo alles in eigen handen kon nemen en er welvaart kon komen mits de Belgen maar buiten te gooien. Eigenlijk totaal onrealistisch want daar waren nauwelijks mensen voor opgeleid. Dat alles belandde in het verkeerde keelgat bij vele westerse landen en hij werd als communist afgeschilderd en tegengewerkt. In de weken na de onafhankelijkheid staakte de politie reeds die wilde dat de Belgische officieren buitengegooid werden.

De afscheiding van Katanga 1960-63

Reeds op 11 juli 1960 riep Moise Tsjombe, hierin gesteund door België en de Union Minière, de onafhankelijkheid van Katanga uit. Zijn droom was een welvarend Katanga met de hulp van de Belgen en de Union Minière: eigenlijk een veel realistischer droom dan deze van Lumumba. België had er belang bij dat Katanga met de mijnindustrie stabiel bleef en stuurde para's om de kolonisten te beschermen. De Union Minière steunde Katanga door prompt zijn belastingen door te storten naar de Katangese regering i.p.v. de Congolese. Tshombe kreeg ook de steun van het naburige Zuid-Kasai, een diamantrijke provincie, die zich ook afscheidde van Congo onder leiding van Albert Kalonji.

Moise Tshombe (1919-1969)

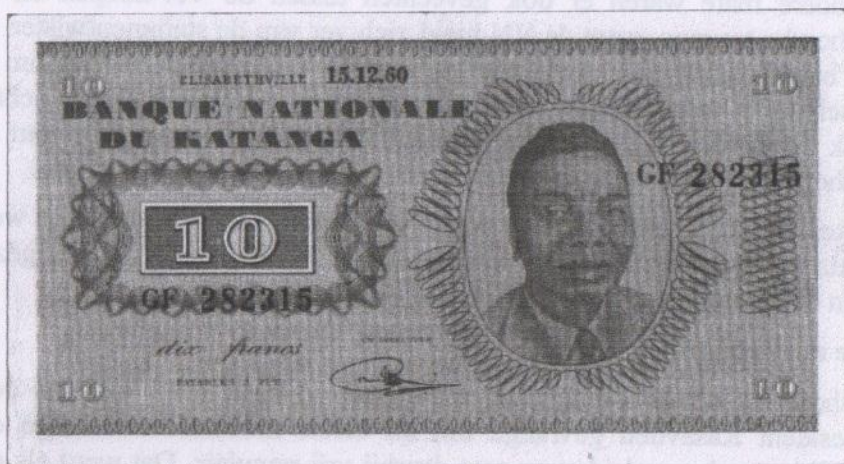
Het onafhankelijke Katanga, zoals een echte staat, richtte de Nationale Bank van Katanga op, gaf eigen bankbiljetten (coupures van 10, 20, 50, 100, 500 en 1000 frank), munten (5 F en 1 F, alsook een gouden afslag van de 5 F) en postzegels uit, creëerde een eigen vlag, wapenschild en volkslied, en had eigen nummerplaten voor auto's (toevallig wit met rode letters!). Het had zelfs een luchtvaartmaatschappij Air Katanga.

Lumumba reageerde op de afscheiding door hulp te vragen aan de Verenigde Naties (VN) die de afscheiding veroordeelde en een vredesmacht stuurde. Midden in de Koude Oorlog kreeg hij van Rusland ook vliegtuigen ter beschikking om zijn troepen te verplaatsen in Congo. Ondertussen was de rivaliteit tussen Kasavubu en Lumumba tot een breekpunt gekomen en werd Lumumba ontslagen. Lumumba vluchtte naar Stanleystad en vormde er een eigen regering, maar werd er door de troepen van Mobutu, ondertussen opperbevelhebber van het leger, gevangen genomen. Lumumba werd overgebracht naar Katanga waar hij werd vermoord in nooit opgehelderde omstandigheden. Ook Dag Hammarskjöld, de secretaris-generaal van de VN, kwam bij het conflict om het leven: zijn vliegtuig stortte neer in Noord-Rhodesië (vandaag Zambia) in 1961 na een missie in Katanga, waarschijnlijk een aanslag.

Ondertussen waren er dus vier regeringen in Congo: de regering in

Leopoldstad van Kasavubu en Mobutu gesteund door de VN, de regering van Lumumba (opgevolgd door Antoine Gizenga) in Stanleystad gesteund door Rusland, de regering van Tshombe in Katanga gesteund door België en de regering van Albert Kalonji in Zuid-Kasai.

België speelde echter een dubbelzinnige rol: enerzijds gaf het steun aan Katanga, voornamelijk via de Union Minière, maar officieel kon de Belgische regering niets anders dan instemmen met de VN.

10 frank Katanga met portret van Tshombe, 137 x 76 mm, eerste serie 1960, gedrukt door Roto-Sadag SA, Zwitserland

100 frank Katanga, 136 x 65 mm, tweede serie 1962, gedrukt door Johan Enschede en Zonen, Nederland

In Katanga waren er twee stammen: de Lunda in het zuiden en de Luba in het noorden. Tshombe, zelf een Lunda, had natuurlijk hun steun, maar de Luba waren aanhangers van Lumumba. De meeste gevechten in Katanga waren tussen de Tshombe-troepen geholpen door de Lunda en de Lumumba-troepen geholpen door de Luba, die dus eerder stammentwisten waren. Er waren ook gevechten tussen de Kasavubu-troepen en de Lumumba-troepen, eigenlijk pure burgeroorlog. In mindere mate waren er ook gevechten tussen de VN-troepen en de Tshombe-troepen, want de VN hield zich ver van de stammentwisten en de burgeroorlog en verkoos natuurlijk eerder diplomatiek overleg om de afscheiding te beëindigen. Een zeer complexe situatie dus. Er vochten ook honderden Belgische en Franse huurlingen aan de zijde van de Tshombe-troepen.

Uiteindelijk wonnen de Kasavubu-troepen (geleid door Mobutu) en werd Katanga onder druk van de VN in januari 1963 terug onder het gezag van de centrale regering van Kasavubu gebracht.

De nageschiedenis

Tshombe ging in ballingschap naar Spanje. In juli 1964 werd hij door president Kasavubu gevraagd om als eerste minister van Congo een coalitieregering te leiden en was daarbij vrij populair. Dat werd als een bedreiging aanvoeld door Kasavubu die hem vrij snel ontsloeg. Tshombe vluchtte terug naar Spanje. Na de militaire staatsgreep van Mobutu in 1965 waren er geruchten dat Tshombe een opstand voorbereidde en hij werd in Congo bij verstek ter dood veroordeeld voor hoogverraad. In juli 1967 werd zijn vliegtuig gekaapt en werd hij ontvoerd naar Algerije waar hij een tijdje in de gevangenis zat en dan huisarrest kreeg. Congo vroeg zijn uitlevering maar dat gebeurde niet. Hij overleed er in 1969 aan een hartaanval en werd begraven te Brussel.

Wat de afscheiding van Katanga had willen voorkomen gebeurde dan toch in 1966: de Union Minière du Haut-Katanga werd genationaliseerd door president Mobutu. Het kreeg als nieuwe naam Gécamines. Van dan af ging het bergaf. Vandaag liggen de mijnactiviteiten grotendeels stil en is Gécamines een noodlijdend bedrijf. Katanga is terug een arm gebied. De enorme rijkdom geraakt er gewoon niet meer uit de grond. Als een soort straf werd de naam Katanga in 1971 vervangen door Shaba maar de oorspronkelijke naam werd terug ingevoerd in 1997.

De muntplaats: een klein mysterie

Waar deze munt geslagen werd blijft een klein mysterie. Het enige boek dat hier iets over zegt is de allereerste versie van *Congolese Munten* van Frans Morin uit 1968, wat ook de bron is van de slagaantallen. Voor de 5 F in goud (20.000 stuks) geeft hij als muntplaats Brussel, maar voor de 5 F koper (2.000.000 stuks) schrijft hij: "*Stempels gemaakt door de firma Maison John Pinches (Medallists) Ltd, van Londen, voor rekening van The Mint Birmingham Ltd, te Birmingham, waarschijnlijk op bevel van het Goevernement van Katanga (volgens Jacques Schulman, Amsterdam). Het schijnt dat, op het ogenblik van het vervaardigen der stempels, de firma Pinches gehouden was aan de strengste geheimhouding, maar vermits deze munt uitgegeven werd, heeft deze firma geacht niet verder te moeten zwijgen over hetgeen ze gedaan had*".

De bankbiljetten werden in omloop gebracht in januari 1961 en de munten in juli of augustus 1961, aan een koers van 1 Katangese frank = 1 Congolese frank = 1 Belgische frank. De gouden 5 F werd uitgedeeld aan de genodigden bij de eerste verjaardag van de Nationale Bank van Katanga in hotel Leopold II te Elisabethstad op 8 augustus 1961. De gouden 5 F werd ook op de vrije markt aangeboden aan 20 USD (= 1000 BEF destijds) om de staatskas een beetje te spijzen.

John Pinches was een medaillebedrijf dat zeker niet uitgerust was voor de massaproductie van munten. In het boek *A numismatic history of the Birmingham Mint* van James O. Sweeney uit 1981 staat een volledig overzicht van alle stukken die in de munt van Birmingham geslagen werden, maar deze vermeldt de munten van Katanga niet. Navraag bij de Koninklijke Munt te Brussel leverde ook niets op. Stempels van deze munten hebben ze daar niet.

Mogelijk werden de koperen munten op een van deze drie plaatsen geslagen maar werd dat geheim gehouden omwille van de politieke steun aan Katanga wat dat zou betekend hebben. Maar waarom is het dan wel geweten dat de gouden munten te Brussel geslagen werden? En waarom is het ook geen geheim waar de bankbiljetten gedrukt werden?

Bibliografie

Peter Symes, *The Bank Notes of Katanga*, Canberra 1998.

Frans Morin, *Congolese Munten*, Boom 1968.

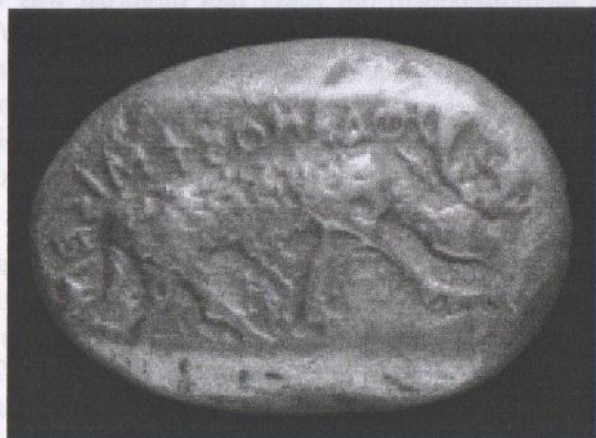
Griek antiek : **'Ik ben het zegel van Phanes'** Rudy Dillen

Deze beroemde munten van 'Phanes' (ca. 600 vC) worden beschouwd als zijnde de eerste Griekse munten met een inscriptie. Een eerste exemplaar werd gevonden in de fundering van het Artemision, de tempel opgericht ter ere van de godin Artemis, te Efese, aan de Ionische kust van Klein Azië. Als muntplaats wordt begrijpelijkerwijze Efese aangeduid want het afgebeelde mannetjeshert op de munten is immers het symbool van Artemis. De aan Phanes toegewezen electrummunten werden tot dusver gevonden in 7 denominaties, van stater tot 1/96 stater, alle met de afbeelding van een hert. Alleen de 2 zwaarste munten dragen een legende : de 3 tot dusver bekende staters dragen een volledige inscriptie, de 4 bekende triten dragen slechts **ΦΑΝΕΟΣ** (van Phanes).

Deze uiterst zeldzame (historische) munt, gevonden in Halicarnassos (Bodrum, Turkije) en nu in het British Museum, draagt de inscriptie :

ΦΑΝΕΟΣ ΕΜΙ ΕΗΜΑ ('Ik ben het zegel van Phanes')

Mogelijk geslagen in opdracht van een legerkapitein om zijn huurlingen te betalen. De munt wordt ontegensprekelijk gerelateerd met Efese, maar de inscriptie wordt aldaar vertaald in : 'Ik ben het teken van de Verlichte', Phanes was immers aldaar ook een aanbeden zonnegod.

'Phanes'
electrum-stater
ca. 625-600 vC
diameter : 21 mm
gewicht : 14.03 gr

(sterk vergroot)
CNG

De inscriptie in deze zeer zeldzame munt loopt van rechts naar links, met Griekse letters in spiegelschrift. Een grazend mannetjeshert, naar rechts, als symbool voor Artemis. Wat als het hert het persoonlijk zegel was van Phanes ? ... dan wordt de attributie aan Efese wel sterk afgezwakt !

De nog kleinere denominaties worden in dezelfde serie ondergebracht a.h.v. een identieke hertaafbeelding, het gebruik van dezelfde muntstandaard en occasioneel dezelfde keerzijdestempel.

Hieronder enkele kleinere 'Phanes'- denominaties (zonder inscriptie) :

Efese, Phanes, ca 625-600 vC
 electrum Hekte, 2.32 gr
vz - voorste deel van
 mannetjeshert naar rechts,
 met hoofd achteruitkijkend
kz - opliggende stralen in
 een vierkante incuse

Efese, Phanes, ca 625-600
 electrum Hemiobool, 0.28 gr
vz - hoofd mannetjeshert,
 naar rechts
kz - verheven lijnen in een
 vierkant incuse
CNG - Triton IX

In deze fase van het muntgebruik is het gebruik van een individuele naam een mijlpaal : een individu, hetzij een officier of een burger, of is het de gemeenschap als een collectief, neemt de verantwoordelijkheid over de intrinsieke waarde die de munt moet vertegenwoordigen.

Electrum-denominaties : volgens de Miletische standaard, vóór 494 vC

stater	eenheid	14.10 gr	(stater = standaard)
hemi-stater	1/2 stater	7.05	
trite	1/3	4.70	
hekte	1/6	2.35	
hemi-hekte	1/12	1.18	
(electrum-obool)	1/24	0.59	
(electrum-hemiobool)	1/48	0.29	zeer zeldzame denominaties
	1/96	0.15	
	1/192	0.08	

Artemis, Griekse godin van de jacht,
 dochter van Zeus en zuster van Apollo,
 behoort tot de 12 goden van het Pantheon.

De tentoonstelling van Joseph de Strycker over 'De munten van de Franken – De Merovingen' lokte heel wat bekijks. Zelden kon men zo'n muntverzameling van de Merovingen in een geheel aanschouwen.

Uitzonderlijke Keltische munt verkocht

door Chris Rudd

Onlangs werd in Norfolk een unieke 'zilveren Inam-stater, toegeschreven aan een obscure heerser van de Dobunni-stam, geveild via een telefonisch bod voor 4200 Engelse Ponden, zo'n 6300 EUR. Volgens het veilinghuis was dit één van de belangrijkste antieke Britse muntstukken die hier ooit werden gehamerd. Indien dit een Romeinse of Engelse munt was geweest, had de prijs een 5-voud kunnen geweest zijn, wat aangeeft dat Keltische munten nog sterk ondergewaardeerd worden.

Gerealiseerde prijzen

veiling 10 september 2006

1	7.50	10	5.00	19	2.00	28	1.00	37	1.00
2	-	11	-	20	-	29	-	38	-
3	-	12	-	21	-	30	2.25	39	10.00
4	3.00	13	10.00	22	5.00	31	2.25	40	-
5	3.50	14	20.00	23	1.00	32	2.50	41	-
6	-	15	3.00	24	-	33	1.00	42	-
7	-	16	2.00	25	10.00	34	-	43	2.25
8	15.00	17	-	26	-	35	2.25	44	2.00
9	1.50	18	2.00	27	5.00	36	-	45	1.75

Fleur De Coin

volgende veiling : 21 oktober 2006

www.fleurdecoin.be

Burgstraat 22A - 9000 Gent - 09 233 31 38 - info@fleurdecoin.be

open op ma, di, do, zat 14-18 u / vrijdag 10-18 u
gesloten woensdag, zondag en feestdagen

Met o.a. deze prachtige medaille in Art-Nouveau-stijl, uitgegeven door de Nederlands-Belgische Vereniging van de Vrienden van de Medaille in 1913, van de hand van C.J. Van der Hoef, is een hulde aan Holland.

nr	land	munt			kw	mat	inzet
1	Kelten	Gallia Belgica	Suessiones, bronsmunt	CRICIRU 1 ^e e vC	ZF	AE	7.50
2	Rome	Marcus Aurelius	As met kz. Tiber (R)	161-180 nC	F	AE	35.00
3		Constantius II	AE Cententionalis	RIC 218 337-361	ZF	AE	15.00
4		lot van 5 grote Romeinse bronsmunten (te determineren)			div	AE	1.00
5	Brabant	Jozef II	Oord - Brussel	1789	F	Cu	1.00
6	Vlaanderen	Filips II	Oord - Brugge	1589	F	Cu	1.00
7		Maria-Theresia	5 Stuiver - Brugge	1751	ZF-	Ag	40.00
8	Luik	Jean Théodore de Bavière	Oord	1752	F	Cu	1.00
9		Jean Théodore de Bavière	4 Oord	1751	ZF-	Cu	5.00
10	Henegouw	Filips de Goede	dubbel groot - Valenciennes	1433-1467	ZF-	Ag	20.00
11	België	Leopold I	5 frank	1853	ZF	Ag	15.00
12		Albert I	10 frank - 2 belga pos A	1930 FR	ZF	Ni	35.00
13		Albert I	10 frank pos B	1930 FR	ZF	Ni	35.00
14		Albert I	20 frank - 4 belga pos B	1931 VL	ZF	Ni	35.00
15		Albert I	20 frank pos A	1931 FR	ZF	Ni	35.00
16		lot van 42 munten van 2 cent - Leopold I tot Albert I			div	Cu	1.00
17	Bermuda	Elizabeth II	1 Crown	1964	FDC	Ag	6.00
18	Brazilië	Port. Kolonie	40 Reis	1817	ZF	Cu	15.00
19	China	Kao-Tsu	Cash munt	618-626	ZF	AE	1.00
20	Denemark	Koninkrijk	25 Öre	1874	F	Ag	5.00
21	Duitsland	Frankfurt	2 Gulden Erzherzog Johann	1848	ZF+	Ag	70.00
22		Brunswick-W.	1 Groschen	1858	F	Ag	3.00
23		Koninkrijk	1 Pfennig	1874 G	ZF-	Cu	5.00
24		Geall. bezetting	10 Reichspfennig	1945 F	Pr	Zn	5.00
25		lot van 20 munten van 1 Pfennig tussen 1896 en 1949			div	Cu	1.00
26		lot van 15 munten tussen 1949 en 1989			div	div	1.00
27	Frankrijk	Consulaat	5 Centimes	L'an 8 over 7	ZG	Cu	1.00
28		Napoleon III	1 Centime	1856 BB	ZF	Cu	10.00
29		lot van 20 munten tussen 1855 en 1941			div	div	1.00
30	Jersey	Victoria	1/13 Shilling	1871	F	Cu	1.00
31	Nederland	Wilhelmina	1 Gulden	1931	ZF	Ag	2.00
32		Wilhelmina	1/2 Gulden	1919	ZF	Ag	4.00
33		Wilhelmina	3 x 25 Cent	1918, 1940, 1941	div	Ag	2.00

19

21

22

30

nr	land	munt	kwat	mat	inzet
34	Tsjecho-Sl.	10 Korun	1955	Ag	10.00
35	USA	1 Cent	1819	Cu	25.00
36		1/2 Dollar	1943	Ag	5.00
37	Zweden	2/3 Skilling	1839	Cu	1.00
38	token	Anglesey Mines Halfpenny	1788	AE	4.00
39	medaille	'Singapore 1991'	25 gr - Ø39mm	AE	1.00
40		'Maja Desnuda'	19 gr - Ø38mm	AE	1.00
41	USA	1 Dollar Olympische Spelen Proof	1983	Ag	20.00
42	set	USA Proof Set	1975-76	div	5.00
43	biljet	1000 Marek	1923	ZF	1.00
44		Frankrijk 5 francs	1940	F	1.00
45		lot van 13 biljetten	divers	div	1.00

34

39

45

div = divers ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin
 Au = goud Ag = zilver AE = brons-koper Cu = koper Ni = nikkel Zn = zink div = divers

Munt uit veertiende eeuw opgegraven in Puurs De Standaard

Archeologen van de provincie Antwerpen hebben tijdens opgravingen in Pullaer een unieke munt gevonden uit de 14^e eeuw. De munt werd geslagen tussen 1342 en 1345 onder het bewind van Graaf Willem IV van Holland. Tot nog toe wisten deskundigen enkel van het bestaan van de zilveren munt af, maar was nergens in de lage landen een exemplaar opgegraven. Het archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd in Pullaer waar de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij een nieuw industrieterrein wil inrichten. Behalve de munt vonden archeologen een schat aan voorwerpen die een bijzonder boeiend verhaal vertellen over de nederzetting Puurs-Pullaer in de late middeleeuwen. Onder meer werden een benen mesheft en 15^e eeuwse spithouders in aardewerk teruggevonden. De meeste vondsten werden gedaan in een 13 m lange kuil. Het is nog onduidelijk wat de functie was van deze kuil. (rbm)

Aanvullende informatie was te vinden op archeonet.be en provant.be

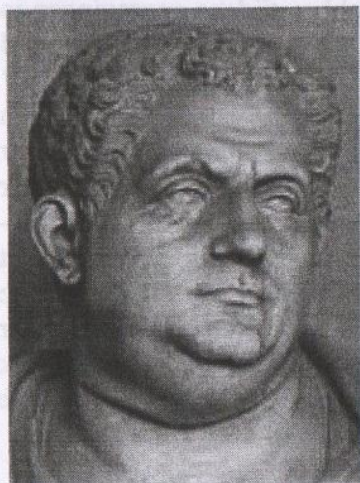
In totaal werden 6 munten aangetroffen, waarvan 1 op de site door de archeologen, de andere vondsten werden gedaan door een metaaldetectorist bij het controleren van de afgegraven aarde. De munten werden gereinigd, geconserveerd en gedetermineerd door Frans De Buyser.

De in situ-vondst betreft een in 2 gebroken zilvermunt die toe schrijven is aan Willem IV van Holland (1337-1345), een kwart Groot, geslagen te Geertruidenberg. Wat de munt uniek maakt is dat het bestaan gekend was, maar dat voor de eerste maal een exemplaar teruggevonden is.

zilver
0.80 gr
21 mm

vz – kort gevoet kruis, binnenomschrift : + G (?) COMES = HOLAND
buitenomschrift : + BNDICTV = SIT = NOME = DNI = NRI = DEI
kz – gelobd en gevierendeeld wapenschild met leeuwen, ringetjes
omschrift : + MONETA . NOVA . M : S . GERTRUDIS
(nieuwe munt Montis Sanctae Gertrudis, van St. Geertruidenberg)

Titus Flavius Vespasianus – meestal kortweg Titus genoemd – kwam op 30 december 39, als eerste zoon van keizer Vespasianus en Domitilla de Oudere, op de wereld. Wegens de grote verdienste van zijn vader en oom, tijdens het regime van Keizer Claudius, kreeg hij samen met diens zoon Britannicus een degelijke opvoeding. Tijdens het fatale eetfeestijn waarbij Britannicus vergiftigd werd, proefde ook Titus van de vergiftigde wijn. Hij werd zwaar ziek maar overleefde. Vanaf 61 tot 63 was Titus als militair tribuun gelegerd in Britannië en Germanië.

Bij zijn terugkeer in Rome huwde hij Arrecina Tertulla, wiens vader prefect was van de praetoriaanse wacht. Ze overleed amper een jaar na het huwelijk en Titus nam daarna Marcia Furnilla als echtgenote.

Omdat haar familie sympathiseerde met tegenstrevers van keizer Nero (vond hij het wisselijk (vooral na de mislukte aanslag op Nero) om zich van zijn tweede echtgenote te laten scheiden. Uit beide huwelijken werd er een dochter geboren en beiden kregen de naam Julia. De dochter bij zijn 2^e echtgenote zou later bekend geraken onder de naam Julia Titi.

(vergroting)

Zilveren denarius met portret van keizer Titus op de voorzijde
IMP TITVS CAES VESPASIAN AVG PM met op de keerzijde een
 geboeide gevangene die knielt voor een militaire trofee, refererend
 naar Titus' overwinning in Judaea **TR P VIII COS VII PP**

Titus vergezelde zijn vader Vespasianus wanneer deze in het jaar 66 de opdracht kreeg om de opstand in Judaea te onderdrukken. In de zomer van 69 – toen zijn vader terug naar Rome trok om het keizersschap op te eisen – werd hij bevelvoerder van de in Judaea gelegerde legioenen. Hij wist in 70 Jeruzalem in te nemen, was zonder mededogen voor de overwonnen Joden en liet de grote tempel grotendeels vernietigen. Het enige deel dat ervan resteerde is heden ten dage gekend als de ‘Klaagmuur’. Bij zijn intrede in Rome werd er samen met zijn vader een grote triomftocht gehouden en werd hij benoemd tot consul.

Dupondius geslagen te Rome, 79/80 (vergroting)

vz – gedrapeerde buste van Julia Titi, naar rechts

IVLIA IMP T AVG T AVGVSTA

kz – Ceres (godin van de landbouw), staand naar links, houdt korenaren en een lange staf **CERES AVGVST / S C**

Julia Titi was de dochter van Titus en zijn 2^e echtgenote. Titus wou ze aanvankelijk uithuwelijken aan zijn jongere broer Domitianus, maar deze was reeds gehuwd met Domitia en niet bereid om zich te laten scheiden. Ze huwde dan maar Flavius Sabinus, kleinzoon van Vespasianus' broer en bijgevolg de neef van Titus. Nog tijdens Titus' bewind begon ze dan toch een liefdesaffaire met haar oom Domitianus, deze scheidde uiteindelijk van Domitia, en leefde daarna openlijk samen met zijn nichtje. Julia Titi overleed tgv. verwickelingen bij een uitgevoerde abortus. Ze was de eerste Romeinse vrouw die op munten verscheen, in haar eigen naam en met een eigen titulatuur.

Wanneer Vespasianus op 24 juni 79 overleed werd Titus dadelijk als de nieuwe keizer erkend. Omdat hij tijdens het bewind van zijn vader de vuile zaakjes opknapte en op een wrede en bloedige manier met de tegenstanders van het regime afrekende was hij in het begin weinig populair bij de Romeinse bevolking. Ook het feit dat hij openlijk samenleefde met Berenice – een Joodse prinses – viel niet in goede aarde bij de doorsnee Romein, men herinnerde zich maar al te goed de zaak ‘Marcus Antonius / Cleopatra’ en de kwalijke gevolgen ervan.

Maar na het overlijden van zijn vader werkte Titus hard aan een beter imago. Het netwerk van informanten – gevreesd tijdens Nero’s keizersschap – werd ontmanteld en een complot tegen zijn leven werd vergevensgezind afgehandeld. Tegen zijn zin in stuurde hij zijn grote liefde – Berenice – terug naar haar geboorteland.

Sestertius geslagen te Rome in 80/81, ter nagedachtenis van Domitilla Senior, Titus’ moeder (gestorven vóór 69). Volgens andere bronnen zou het gaan om Domitilla de Jongere, zuster van Titus.

vz – 2 muilezels trekken een versierde rouwwagen (carpentum)

MEMORIAE DOMITILLAE / SPQR

kz – **IMP T CAES DIVI VESP AVG PM TR PPP COS VIII / SC**

Titus wist zich nadien vooral geliefd te maken door zijn ruimhartig optreden en de financiële hulp die hij bood aan de slachtoffers van de drie rampen die Rome troffen.

Allereerst was er op 24 augustus 79 de uitbarsting van de vulkaan Vesuvius die o.a. de steden Pompei en Herculaneum volledig vernielden. Ook de baai van Napels was bedekt onder een dikke stoflaag.

Daarna heerste er een vreselijke brand in Rome die drie dagen aanhield. Alsof dit nog niet genoeg was brak er ook nog een epidemie (pest ?) uit die vele doden eiste.

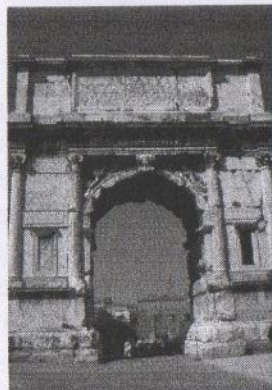
Eén van de positieve evenementen onder zijn regering was de verdere voltooiing van het Amphitheatrum Flavium – beter gekend als het Colosseum.

Op politiek vlak waren er geen incidenten met de leden van de senaat. Hij weigerde senatoren die het niet met hem eens waren, of die een complot tegen hem hadden gesmeed, te laten terechtstellen. Ook hun goederen en eigendommen werden, zoals vroeger gebruikelijk was, niet geconfiscieerd.

Titus stierf, op 42 jarige leeftijd, na een korte ziekte in zijn buitenverblijf in Aquae Cutiliae op 13 september 81 een natuurlijke dood. Maar boze tongen beweerden dat hij vergiftigd werd door zijn jongere broer Domitianus die hem zou opvolgen.

Hij had slechts 2 jaar en 2 maand geregeerd.

Roger Philippot

Boog van Titus : fungeert als inkompoort op het Forum Romanum. De boog is gebouwd tijdens de regeerperiode van zijn broer Domitianus als gedenkteken voor de inneming van Jeruzalem in het jaar 70.

Aan de voorzijde, de inscriptie : **‘Senatus Populusque Romanus Divo Tito Divi Vespasiani Vespasiano’** - De Senaat en het volk van Rome (hebben deze gewijd) aan de vergoddelijkte Titus Vespasianus Augustus, zoon van de vergoddelijkte Vespasianus.

Op de basreliëfs aan de binnenzijde is te zien hoe de buit uit de tempel van Jeruzalem wordt weggesleept, waaronder de ‘Menora’, de zeven-armige kandelaar. Joden weigeren van oudsher om onder deze boog door te lopen.

Titus stond ook op goede voet met zichzelf : hij beschouwde zichzelf als **‘Dominus et Deus’**, meester én god.

Het Duitse Goslar, gelegen ten zuiden van Hannover, was eens een belangrijke muntplaats. Elke stadsgids zal op de rondgang zijn bezoekersgroep leiden langs het **Dukatenmänlein**. Het is een klein beeldje dat in de kleurrijke façade van het huis 'Kaisersworth' is ingewerkt, onderaan het beeld van Fortuna.

Het is een klein naakt mannetje dat Dukaten sch....., net zoals de goudezels in het Grimm-sprookje. Het 'Dukaten-mannetje' is geen spottend detail om het stadsbeleid op de korrel te nemen, maar heeft een historische betekenis.

Goslar behoorde tijdens de middeleeuwen tot één van de steden die voor de Keizer geld moest produceren. De reden hiervoor was dat er in de aangrenzende 'Rammelsberg' aanzienlijk wat zilver werd gevonden en de stad op bevel van de toenmalige keizer deze moest ontginnen en hiermee zilvermunten moest aanmaken.

De 19e eeuwse geschiedenis vertelt dat de naam 'Rammelsberg' afkomstig is van de genaamde jager 'Ram of Rammel'. Deze had, bij het volgen van aangeschoten wild in het kreupelhout, zijn paard moeten achterlaten. Uit verveling schraapte het paard met zijn hoeven over de grond waarbij merkwaardige stenen vrijkwamen. Bij terugkomst nam de jager de opmerkelijke vondst mee en toonde die aan zijn Keizer. Deze herkende het onmiddellijk als zijnde zilvererts en gaf bevel tot verdere ontginning voor o.a. aanmuntung.

vertaling door **Frank Lippens**

o.a. deze 2 munten werden te Goslar geslagen :

Pfennig **Otto III**, 983-996

Denar **Heinrich III**, 1046-1056

Gelt doet gewelt

een vleugje oude poëzie

Sie hoe Me-vrou, genaemt het Gelt,
Hier alle menschen wetten stelt;
Een yder stuypt, een yder nijght,
Een yder swicht, een yder swijght,
Een yder knielt op haar gebiet,
Als sy maer eens op iemant siet:
Het schijnt sy voert de hoogste macht,
Soo dat een yder op haer wacht,
Sie hier een rouwen ambachts-man,
Hy roert de leden wat hy kan,
Hy laet sijn hant gedurigh gaen,
En al om wel met haer te staen.
Sie daer een schipper, jaren lanck
Besloten in een holle planck,
Die vreest geen baren van de zee,
En al om dat Me-weerde-vrou
Op hem haer oogen neygen sou
De krijgs-man gaet noch harder aen,
Want die en vreest hem niet te gaen
Daer vier en vlam de lucht bedeckt,
En duysent menschen henen treckt;
Hy dreyght, hy doe, hy lijdt gewelt,
En al maer om het lieve gelt.
Maer 't vreemdste dat ick oyt vernam,
Of immer in mijn sinnen quam,
Is dat (ô schand!) een jonge maeght
De bloem van haren maeghdom waeght,
De bloem van haren maeghdom geeft
Aen die geen recht daer aen en heeft,
(Een bloem die nimmer wederkeert
Soo haest die eenmael is ont-eert)
Niet uyt de drift van soete min,
Maer om dees gulde koningin;
Ick sie dan dat het lieve gelt
Aen al de werelt wetten stelt.

Uit : Alle de WERCKEN soo Oude als Nieuwe van den Heer JACOB
CATS, Ridder, oudt Raedtpensionaris • van HOLLANDT, &c.,
T'Amsterdam (en) T'Utrecht 1700.

TENTOONSTELLING

Museum van de Gilde

Lakenhalle van het
Gentse Belfort
(ingang E. Braunplein)

De medailles uit het patrimonium van de Koninklijke en Ridderlijke Hoofdgilde van St- Michel te Gent

data : 30 sept, 1, 7 en 8 okt (10 – 18 u)
geleid bezoek start telkens om 14.30 u

Het Museum van de Gilde is later ook nog te
bezoeken op aanvraag, catalogus verkrijgbaar

Neuzen in het aanbod, een belangrijke voedingsbodem van onze hobby.

Beursnoteringen**oktober 2006**

zon 1 okt **Internationale Muntenbeurs - Luxemburg** 9-16 u
Novotel - Rue du Fort Niedergrünewald, Europaviertel Nord / Kirchberg

zat 7 (9.30-17 u) **Numismata Berlijn** zon 8 (9.30-16 u)
Berliner Messegelände am Funkturm www.numismata.de

zon 8 okt **Numismatische Kring Hasselt** 9-16 u
Internationale Muntenbeurs
Cultureel Centrum - Kunstlaan 5, Hasselt
Freddy Vanrusselt 011-273927 0476-356893

zat 14 **49e Salon Numismatique - Parijs** 9-17 u
Palais Brongniart Place de la Bourse, 75002 Parijs

zat 21 okt **XIII de Grote Internationale Muntenbeurs** 8-15 u
Collège Ste Gertrude - Faubourg de Mons 1, 1400 Nijvel **AEN**

za 21 okt Limburgse Commissie voor Numismatiek - EGMP 13-16 u
NATIONALE NUMISMATISCHE RUILBEURS - Medailles
Cultuurcentrum De Muze - Dekenstraat, Zolder
André Poels 011-537057 numismatica.limburg@pandora.be

zat 28 okt **Internationale Ruildag Achter Olmen** 9-16 u
zaal Technisch Instituut - Sint-Jansberg - Weerteersteenweg, Maaseik

zaterdag 28 oktober EGMP - veiling
Taverne St-Jean, Martelarenplein, Leuven

zon 29 okt **Nationale Ruildag** - Berlaarse Ruilclub 7-14 u
Parochiezaal Sint Pieter - Markt 27, Berlaar

zon 29 okt **1e Grande Bourse Numismatique - Jeumont (Fr)** 9-18u
Centre Culturel à Malraux (Erquelinnes) tussen Mons en Beaumont
Michel Buissart 33 03 27395728

Numismatische agenda

oktober 2006

zo 1	EGMP Leuven – tav. Ensor, Diestsestwg. 133, Kessel-Lo EGMP ZW VI – Kartouchke, Ingelmunsterstwg.8 Izegem AEN Couvin – Lycée Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin AEN Stockay – l'Union, Rue Reine Astrid 69, St Georges AEN Soignies–Ecole Juvénah, rue des Orphelins,Soignies Edelweissje – Sint Katarina, N.Cleynaertsiaan 1, Hasselt Grote Internationale Muntenbeurs – C.N. Luxembourg Novotel – Rue du Fort Niedergrüneward, Luxemburg	9-12.30 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 9 – 12 u 8.30-12 u 9 – 16 u
di 3	AEN Brussel–H. Geest, Dr. Lemoinestraat 13, Anderlecht	van 18 u
vrij 6	Sporthal Bruultjeshoek, Wavervelden 12, O.L.V. - Waver	19.30-22u
za 7	EGMP Dendermonde– Pz. Kloksken, Het Keur, Denderm Munt Centrale Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13 – 17 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 8	EGMP Herentals - Den Brasseur, Bovenrij, Herentals AEN Mons – Café aux Brasseurs, Av. du Bélian, Mons AEN Vielsalm– Les Doyards, Rue de la Station, Vielsalm Numis-Scripto-Med – St. Jean, Martelarenplein 2, Leuven 39e Grote Internationale Muntenbeurs – N.K. Hasselt Cultureel Centrum, Grote Feestzaal, Kunstlaan 5, Hasselt	8.30-12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 9 – 16 u
ma 9	EGMP Brugge – C.M. Moerkerkse Steenwg 118, St.Kruis	van 19 u
di 10	N.K. Zeeland – Dauwendaele, Vrijlandstr. 51, Middelburg	18.30-21u
za 14	EGMP Antwerpen – Ruggehof, Fr V Dijkstr. 46, Deurne AEN Verviers – S.C. rue de la Moinerie 33, Petit-Rechain Munt Centrale Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13 – 16 u 9 – 12 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 15	EGMP Gent–Sp. Gouverneurswoning, Buitenhof 35, Gent EGMP Mechelen–Hof Villers, Persoonshoek 9, Mechelen	9 – 12 u 10 – 12 u

zo 15	EGMP ZW-Vlaand – Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk AEN Luik–Collège St Servais, Rue Saint-Gilles 104, Luik Club des Collection.-Cent. Culturel, Rue Haute, Gosselies	13 - 16 u 9.30-13 u 8.30-12 u
za 21	Munt Centrale Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Ruilbeurs voor Medailles - Limburg EGMP Centrum De Muze, Dekenstraat, Heusden-Zolder XIIIe Muntenbeurs - Nijvel AEN Collège Ste Gertrude, Faubourg de Mons 1, Nijvel Veiling Fleur De Coin Burgstraat 22 A, 9000 Gent www.fleurdecoin.be	13.30-17u 8 – 11 u 13 – 16 u 8 – 15 u
zo 22	EGMP Aalst – Immerzeel, Rerum Novarumstraat 4, Aalst EGMP Tienen–'t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louviere–M.Peuple, Rue Station, Haine St Pierre Numis Wetthra – Gemeenteschool, Schooldreef, Wetteren	van 9.30u 9 – 12 u 8.30-1130 9 – 13 u
za 28	Munt Centrale Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel EGMP-veiling te Leuven Taverne St. Jean, Martelarenplein 2, Leuven Internationale Ruildag - Achter Olmen T.I. St. Jansberg, Weerterstwg. 119 c, Maaseik	13.30-17u 8 – 11 u 12 – 18 u 9 – 16 u

VAN ECCELPOEL

Gewoon om te genieten ...

... vrijblijvend te proeven in onze wijnkelder !

rood :	Castillo de Jumilla	3.94 €
	Enguera Crianza	4.54 €
	Terra Grande	5.40 €
wit :	Finca Carbonell	5.44 €

www.vaneccelpoel.be

info@vaneccelpoel.com

BTW 459.684.879

FRT 082.059

BRASSERIE "DEN BRASSEUR"

Bovenrij 50
2200 Herentals
Tel. 014-23.16.65

Rustdagen: Woensdag- donderdag - uitgez. feestdagen
Andere dagen open vanaf 11 uur

uit sympathie

café

't ZONNEKE

014-221878

Kerkplein 1, 2200 Herentals

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium • www.mauquoy.com

Brumunt uw partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...
Benodigdheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogussen.

Bezoek nu ook onze website : www.brumunt.be

Brumunt - Hogeweg 16, B-8200 Brugge 2, België
gsm : +32 478.362795 - mail : brumunt@telenet.be

Neteland Nieuwradio